

an het volk tegen
olksvrijheden aan-
juist, dat Calvijn
in de private bur-
eft toegekend het-
regeeringsvorm te
zijn leefden, noch
uniekten Vorst op
deze den eed, hij
verbreken. Maar
meest af het recht
en Magistrate, en,
om tegen zulk
de vrijheid des
hun dat als duren
arin ligt, ook vol-
het Staatsrecht, de
alvijn, dat hij het
onair spoor, maar
heeft en dus den
toer de latere con-
an dit vraagstuk.
arom Calvijn dit
deze Stenden toe-
gelijk men gewoon-
te recht, maar dat
Stenden door God
voor de volksvrij-
andaar dat Calvijn
an toekennen aan
op buitengewone
waren, zooals
el. Ook thans kon
ning zulke Verlos-
meende, dat het
van in Prins Wil-
gezen. Wanneer
enden, noch zulke
leef voor het volk,
niet anders over
ak in handen van
in de geschiedenis
t Hij een Rechter
der aarde en aan
het kan doen.
ot de vermelding
Universiteit gedur-
herdacht hij in
tertigjarig bestaan
op, hoe in deze
rsiteit door Gods
houden en uitge-
hoever ze nog af-
slelt in volledige
uitbreiding van de
mer natuurkundige
eer hooge eischen
en daarom, gelijk
t een verzoek om
ring gewend, en
tegering de bede-
t zou ontvangen,
Hooger Onderwijs
ontwikkelen. Met
op, dat de stichter
zoo ernstige krank-
dezen dag in het
den dank uit voor
onze school ge-
dat God hem nog
den eenigen hooge-
van de stichting
ad en nog in actie-
als bijnaak beschou-
Zijn methoden zijn de 'psychologische' of
'de zielkundige' en de 'etymologische' of die
der 'woordafleidinge'.
En dat gaat dan zoo.
Uit enkele gegevens van de Schrift wordt
tot de 'zielen', de 'psyche' van een der stam-
men ISRAËLS geconcludeerd en wanneer nu is
aan te wijzen dat 'n volks-ziel' overeenkomst
met 'soo'n stam-ziel' voortvloeit, dan wijst dat
op verwantschap.
Dit is de eene methode.
De andere is die welke uit overeenkomst
tussen 'stam- en volks-naam' op verwant-
schap wijst.
Nu eens gaat de psychologische, dan weer de
etymologische methode vooraf.

Kootwijks Scholen
In hartelijken dank ontvangen van den heer
G. v. d. Weg te Dordrecht, gevonden in de
collectie Geref. Kerk, voor Kootwijk f 2.50;
van mej. de wed. G. D. te Paaam f 10; van
N.N. te Zwolle postwissel groot f 10.
Vriendelijk verzoek ik onze vele behoeften
te willen bedenken.
Ds. J. H. HOUTAGRA, Voorzitter,
Arnhem, Velperweg 88.

Zee-staaf.
J. A. F. MÖRSER BRUVNS. DE VERLOREN
STAMMEN ISRAËLS, TERUGGEVONDEN IN DE VOL-
KEN VAN EUROPA. A. W. Syhoof's Uitgever-
maatschappij Leiden, 1920.
De onderdrukt dezer brochure is: 'Een psycholo-
gische schets behelzende de taak van Neder-
land in den Volkenbond'.
De Schrijver vertelt hoe de ENGELSCHEN,
sinds 1850, ijverig gezocht hebben naar hun
verwantschap met de tien stammen ISRAËLS,
die tot dat NOODDELIJK RIJK hadden behoort,
welke inwoners voor het grootste deel, na den
val van Samaria in 722 v. Chr., naar ASSYRIË
werden weggevoerd.
Ook in AMERIKA doet men aan dit onder-
zoek.
Nog in 1917, zoo vernemen wij, verscheen
daar een boek van Rev. I. H. ALLEN: JUDA'S
SCHEPTE and Joseph's BIRTHRIGHT, 'hetwelk weer
tal van nieuwe geschichten opent, die van
zijn om de studie over dit onderwerp ver-
der te brengen'.
De gesachte Schrijver voegt hieraan toe: 'Het
verrassende voor een niet-Angelsaker is, dat
men er op uit is te bewijzen, dat de Britten
de bedoelde Verloren Stammen zijn, althans
de verlorne Stammen van Josef (Ephraim en
Manasse)'.
Het 'verrassende' is het onverwachte
voor hem, die, als de heer MÖRSER, 'overtuigd
is, dat er een onmiskenbaar verband is tusschen
Engeland en Israël' is het zoeven genoemde
zeker verrassend, zelfs aangenaam verrassend.
En dat te meer wanneer men ook in nog
andere volkeren dan de ENGELSCHEN, de ver-
loren stammen ISRAËLS meent te kunnen terug-
vinden.
Van die meening nu is de heer MÖRSER
BRUVNS.
En hij heeft niet alleen gezocht, maar ook
gevoonden.
De verloren stammen ISRAËLS heeft hij terug-
gevoonden.
De parentage der verschillende volken van
EUROPA aan de verschillende stammen van
ISRAËL zooals die door den Schrijver gevonden
is hier in bijzonderheden te vermelden, zou
meer plaatsruimte eischen dan waarover ik
te beschikken heb.
Ik zal mij daarom alleen bepalen tot wat
voor ons Nederlanders het meest interessante
is en wel dat de FRIEZEN nog van ISASCHAR
en de BATAVEN nog van ZEBULON familie zijn.
Hoogst verrassend!
Hoe de Schrijver hem dat levert?
Wel, heel eenvoudig!
Men zou denken, dat de methode of de
weg die hierbij te volgen is, de 'genetolo-
gische' of die der 'geslachtskundige' moest zijn,
maar daar moet de heer MÖRSER niets van
hebben.
Hij heeft maling aan de genealogie.
Zij laat hem 'vrijwel onverschillig' en moet
als bijnaak beschouwd.
Zijn methoden zijn de 'psychologische' of
'de zielkundige' en de 'etymologische' of die
der 'woordafleidinge'.
En dat gaat dan zoo.
Uit enkele gegevens van de Schrift wordt
tot de 'zielen', de 'psyche' van een der stam-
men ISRAËLS geconcludeerd en wanneer nu is
aan te wijzen dat 'n volks-ziel' overeenkomst
met 'soo'n stam-ziel' voortvloeit, dan wijst dat
op verwantschap.
Dit is de eene methode.
De andere is die welke uit overeenkomst
tussen 'stam- en volks-naam' op verwant-
schap wijst.
Nu eens gaat de psychologische, dan weer de
etymologische methode vooraf.

Maar dat komt in de kraam van den heer
Mörser minder te pas.
De overeenkomsten — tusschen den 'stam' —
ziel van ISASCHAR en de 'volks-ziel' der Friezen
ziet 'n volgens MÖRSER ook nog in ander op-
zichten dan in het 'democratische' en het
'koppige', maar dit kan blijven rusten.
Ik mag echter niet verzuimen er op te wijzen,
hoe de Schrijver hier ook gebruik maakt van
de 'etymologische' methode.
'Wij zullen', zoo doceert hij weer, 'dezen
verloren stam Israëls beter herkennen, als wij
weten, dat 'Fara' het oude woord is voor
'Geslacht'. De oorspronkelijke officiële naam
van dit volk moet geweest zijn FARA-ISASCHAR.
Spreek wij dit op zijn Friesch uit, dan hoort
men FARIESAKA, FATSKE, DE FRIEZEN'.
Klaar is Kees!
Vóór jaren heb ik eens 'n emeritus schoenen-
winkelier ontmoet; zijn familie noemde hem
Oom WOUT.
Nu hij niet meer in schoenen deed, behoorde
het onder meer, tot zijn liefhebberij in etymolo-
gie te doen. Toen ik hem ontmoette was het
juist in de dagen dat in ons land een TAAL-
EN LETTERKUNDE CONGRES zou worden ge-
houden. Oom WOUT toonde mij vier cahiers
vol van zijn gloed-nieuwe vondsten op het ge-
bied der woordsfeidingen. Twee daarvan zijn
mij bijgebleven en wel UTRICHT = 'U bent
terecht' en ZIJST = 'Ze is het'.
Hoe of ik het vond?
Nu, ik vond dit afsiden wel wat zonderling,
maar overigens 'n onschuldig vermaak, wilde
Oom WOUT geen verdriet aandoen en zei toen
maar: 'Verrassend!'
De vier cahiers werden netjes gepakt in 'n
mooie schoenen-does en saaggeteekend' naar
de regelingscommissie verzonden.
Maanden daarna sprak ik Oom WOUT weer
en eenigzins gepikeerd zei hij me, 'dat ze er
niks geen notitie van hadden genomen; in de
kranten had hij de 'Verlagen' van het Congres
steeds gevolgd, maar over zijn 'vondsten' er
geen woord van gezegd; en de does hadden
ze hem niet eens teruggestuurd!'
Op het gebied der etymologische methode zie
ik 'n sterke overeenkomst tusschen den heer
MÖRSER BRUVNS en Oom WOUT.
Maar nu nog even over ZEBULON en de BATAVEN.
In Genesis 30:19 lezen wij, dat LEA, bij de
geboorte van den 6en Zoon, dien JACOB bij haar
gewon, zei: 'God heeft mij begiftigd met een
goede gift, ditmaal zal mijn man bij mij wonen;
en zij noemde zijn naam Zebulon.'
MÖRSER, die ook hier de Statenvertaling aan-
haalt, schijnt niet de vertaling te kennen:
'Gezegend heeft mij God met een ijkken
zegen. Nu zal mijn man mij eeren. Daarna
noemde zij zijn naam Zebulon.'
Dood-jammer voor onze etymoloog want
had hij die vertaling maar gekend, dan zou hij
geweten hebben, dat zoowel in 'ezenen als in
'eren een toespeling zit op den naam 'Zebulon',
die waarschijnlijk 'verheven woning' beteekent.
Toch schijnt de heer MÖRSER, hoe dan ook,
er achter te weten, dat in den naam ZEBULON
'verheven' zit.
Maar om dat nu in verband te zetten met
LEA's zegen in Gen. 30:19, getroust hij zich
wel ik zou willen noemen, eenige zonderlinge
kromme sprongen. 'Zij (LEA) had zich verheven
boven de wijde natere, die haar ziel in het
vorige stadium hadden overstromd.' 'Zij wist
nu te hebben heerschappij over de wateren, die
zij had gebraveerd en overwonnen en waar zij
uit opgerezen was.' 'Daarom noemden zij dezen
Zoon 'Verheffing (Zebulon).'
Aldus doceert hij weer.
Als wij dan ook nog lezen dat 'ZEBULON met
ISASCHAR een ondeelbaar geheel uitmaakte be-
grijpen wij alweer wat het heen moet.
ISASCHAR toch zijn immers de FRIEZEN en
ZEBULON de BATAVEN.
Nog weer één zetje en wel een etymologisch.
'In het grondgebied van den stam ZEBULON
lag de THABOR.' 'n Berg is een 'verhevenheid'.
'Is het een wonder dat de stam ZEBULON
zich heette de Bar (= zoon) Thabor?'
We zijn er weer.
'En niet waar, Bataven, gij hebt begrepen,
wie die Ba(THABOR) zijn?'
Op deze vraag wordt blijkbaar een toestem-
mend antwoord verwacht.
Toch acht de auteur ook hier een verbinding
van zijn etymologische met zijn psychologische
methode niet overbodig en daarbij moet dan
dienst doen Gen. 49:13: Zebulon zal aan de
haven der zeeën wonen en hij zal aan de haven
der schepen weeten; en zijn zijde zal zijn aan
Sidon.
En wel op deze wijze dienst doen.
'Dat Nederlanders aan de haven der zeeën
wonen, behoef geen commentaar. Dat zijne
zijde oorspronkelijk was naar Sidon, d.i. naar
de haven van Dan, de kust der Deuren, is ook
duidelijk.' Althans voor wie er, als de heer
MÖRSER, achter zijn, dat de DENEN van de DAN-
NIESEN afstammen; iets wat weer blijkt uit den
naam SCANDINAVIË, die oorspronkelijk luidde
SCANDANAVIË.'
'Ook zoo', doceert MÖRSER dan verder, 'over-
drachtelijk gesproken, is het welbekend dat
Zebulon de haven zou zijn voor al degenen, die
gekeld zonden worden op de weste reën van
het gedachteleven der naties, zoodat Neder-
land van huis uit de schuilplaats is voor de
verdrukten en slachtoffers van eigen en ander
fonten.' 'Iets wat dan nog wordt verduidelijkt
door: 'Nederland was de Haven voor Hugen-
noten, Koningen, Bannelingen, Joden en ook
voor de Pelgrimvaders.'
Zoo zijn wij NEDERLANDERS, Friezen en Ba-
taven, dus wel beiden ISRAËLIËTEN, volgens den heer
MÖRSER BRUVNS en wel bepaaldelijk familie van
ISASCHAR en ZEBULON.
Wat hem, die aan genealogie maling heeft,
beweegt ons dit voor den neus te houden, kan
niet anders zijn, dan 'de taak van Nederland
in den Volkenbond te belichten.' Onze auteur
werkt gaarne met teksten, die hij dan op den
klaank af aanhaalt. Zoo citeert hij Deuteronomio
33:18, waar Mozes van ISASCHAR en ZE-
BULON zegt: 'Zij zullen de volken tot den berg
roepen'.
En daarop laat hij dan onder meer volgen:
'Het is de voornaamste opdracht, die staatkun-
dig aan Nederland gegeven is. De tijden zijn
blijkbaar rijp. Door den groeten oorlog heb-
ben de stammen zich gidentificeerd. Ook de
opdracht van Nederland is glashelder. In onze
handen ligt een formidabele Macht, om de wereld
uit den chaos te verheffen'.
Nu zal ik van het belichten onzer taak in den
volkenbond geen kwaad zeggen. Op zichzelf is
dit wel een nuttig werk.
Maar het wil mij voorkomen, dat de auteur
beter gedaan had met zich het daartoe be-
nodigde licht niet op zoo avontuurlijke wijze aan

te schaffen. Dat toch ook ons volk in den
Volkenbond een taak heeft zal, ook bij verschil
van meening omtrent den omvang der taak,
ieder wel toestemmen. Maar dat die taak op
ons NEDERLANDERS zou rusten krachtens ge-
prenterd zijn aan ISASCHAR en ZEBULON dunkt
mij al even zonderling als de wijze waarop de
auteur van dit boekje er ons van tracht te over-
tuigen. Ik kan het dan ook niet anders zien
dan als 'n onder een schuilnaam uitgegeven ge-
schrift.
Ik heb een sterk vermoeden, dat het niet
ernstig bedoeld is.
Mocht ik mij hierin vergissen dan komt de
vraag bij mij op, zou wellicht hij, die zich hier
onder het schild der pseudonimiteit verbergt,
Oom WOUT zijn?
G.

Voor Kinderen

UIT HET OOSTEN.
Steden van het Oosten.

Kort nadat we hierover in de *Hervat* hadden
gesproken, werd mij een verrassing bereid. Ik
kreeg namelijk een opstel te lezen — van wien
we ik niet — waarin allerlei nuttige en leerrijke
dingen staan over het onderwerp bovengenoemd.
Zoo komen we verder. Het zal den lezer zeker
aangenaam zijn ook met het gezondene kennis
te maken.

Judea was een land van bergen en rotsen,
veelal woest en dor. De hoofdstad was Jeruzalem,
35 mijlen van de zee en 25 van de Jordaan
verwijderd, de grootste stad van Palestina, de
zetel der machthebbers, middelpunt van den
eredienst en van het openbare leven, voor de
Joden 'de stad'.
Wij willen trachten een algemeen aanblik
van haar te bekomen, zooals zij zich voordoet
in het begin der eerste eeuw. Wij beklommen
daar toe in onze verbeelding den Olijberg, slaan
den weg in die naar Bethanie leidt en zetten
ons neer op de plaats vanwaar Jezus haar zag
op dien gedenkwaardigen Palmzondag, toen Hij
over haar weende (Luk. 19:41).

De eerste indruk is die van een bijna
onbebaarde veste. Een zware, hooge muur ver-
heft zich aan gene zijde van de beek Kedron,
ten noorden en ten zuiden zich westwaarts
wendend, en evenzeer aan dien kant de stad
omringend. Van afstand tot afstand is hij van
torens voorzien van ongelijke hoogte, waarvan
die in de verte door hun afmetingen bijzonder
de aandacht trekken. Binnen de omringing zien
wij de massa der huizen, dicht aaneengesloten;
zonder eigenlijk dak, maar allen boven als
terras afgewerkt, zoodat ze als zoolve knubben
van witten steen schijnen, afstekende tegen den
blauwen hemel.

Twee reusachtige gebouwen beheerschen de
stad: de Tempel en het Paleis van Herodes.
De tempel doet zich voor als een fort, of liever
als een vesting in een stad, bestaande uit
drie elkaar insluitende ruimten, van alle zijden
terrasgewijze oplopende, elk omgeven door
muren van onzaglijke dikte; de binnenste
omvat het eigenlijke heiligdom zelf met zijn
hoog verheven plat dak, geheel met vergulde
staven voorzien opdat geen vogel het zou
kunnen verontreinigen. Eindelijk achter den
tempel, wel van dezen gescheiden, maar op dezen
afstand een geheel met hem schijnende, verrijst
een reusachtig vierkant, waarvan de bovenste
omgange al de binnenhoven met het gewijde
gebouw bestrijkt. Dat is de burg Antonia,
door de Romeinen gebouwd om stad en tempel
in bedwang te houden.

Jeruzalem was, zooals we hierboven zeiden,
door een muur omringd. Hij omsloot den
tempelberg ten oosten, ging langs den zuidkant
der stad, liep rondom den berg Zion ten zuid-
westen, van daar af noordelijk op en dan een
rechten hoek makende aan welks top de toren
Hippicus stond, sloot hij in rechte lijn weder
tegen den tempel aan. Dit is de oude omringing,
waarvan het laatstgenoemde gedeelte in den
tijd, dien wij beschrijven, vervallen is; want de
stad heeft zich ten noorden uitgebreid met een
wijk, Acra of de benedendstad genoemd. Deze
wijk is zelfs door een muur omgeven en met
haar het paleis van den procurator en de burg
Antonia. Voorts strekt zich de stad nog noord-
delijk uit; verspreid, maar reeds talrijke
huizen bedekken een heuvel, Bethetha geheeten
en eenige jaren later zal Herodes Agrippa I
een derden muur bouwen, van den toren af
Hippicus een terrein insluitende, onder meer
den berg Calvarie en zich omringende ten
oosten en voorts ten zuiden, nabij het badwater
Bethesda zich aansluitende aan den eersten muur.

Het cijfer der bevolking van Jeruzalem is niet
met juistheid vast te stellen, daar de schrijvers
der oudheid ons geen sekere gegevens nalieten.
Er zijn verschillende schattingen, uiteenlopende
van 60 tot 120 duizend. Meest waarschijnlijk
was 80 duizend het aantal in gewone tijden.
In gewone, want op de hooge feesten, vooral
op het paascheest was dit getal meer dan ver-
viendubbeld. Wij weten met zekerheid, dat
tijdens het laatste beleg van Jeruzalem er meer
dan een miljoen menschen in de stad waren.
Men sloeg dan tenten op in de straten, en op
het veld in de buitewijken. Dit verklaart ons
waarom Jezus gedurende de laatste dagen Zijns
levens elken avond uit de stad ging om den
nacht door te brengen te Bethanie (Marc.
11:11) of op een landhoeve op den Olijberg
(Luk. 21:37); en ook dat Zijn kruis, opgericht
vlak bij een der poorten, omringd was door
een groote menigte (Joh. 19:20).

De poorten in de muren van Jeruzalem
waren geweldige gangen, aan beide zijden door
deuren afgesloten. Zoo waren ook die van den
tempel. Boven het gewelf was een ruim vertrek
voor hen, die met de verdediging belast waren.
Wij weten niets stelligs aangaande het aantal
der poorten, noch haar opeenvolgende orde.
De namen van eenige zijn ons bekend: de
oude poort ten N.O., poort van Ephraim (of
van Benjamin) ten N., de Hoekpoort ten N.W.,
de Dalpoort, de Mispport, de Waterpoort. Waar
de tweede omringing begon, welke Acra of de
benedendstad omringde, was de Tuinpoort, die
haar naam droeg naar de lushoven, welke
aan die zijde van Jeruzalem vele waren. Deze
tuinen waren aangelegd op een heuvelachtig
terrein vol rotsen en grotten. Sommige be-
hoorden aan rijke personen; Josef van Arimathia,
lid van het Sanhedrin, besat er een, en had in
een rots een graf laten uithouwen voor zich
en de zijnen. De Calvarieberg lag juist daar
in een hoek van den eersten en tweeden muur
op het kruispunt der wegen van de oude en
nieuwe stad, op slechts weinige schreden afstands
van dese Tuinpoort, door welke Jezus gevolgd
door Simon van Cyrene de stad is uitgegaan
ter kruisiging.

Wij weten ook van het bestaan eener Visch-
poort (2 Chr. 33:14) zeer waarschijnlijk in het
noordelijk gedeelte der stad; in haar nabijheid
was de Vischmarkt door Syrië gehouden (Neh.
13:16). Zij werd voorzien door visschers van
het meer van Tiberias.
Ten oosten, achter den tempel, was een poort,
thans de Stefanspoort geheeten, doch
toenmaals Schaapsport genoemd; in haar on-
middellijke nabijheid lag het badwater Bethesda.
Door haar werden de schapen binnengebracht
voor den offerdienst bestemd. Deze kwamen
bijna uitsluitend uit het Over-Jordaanse, het
land van veelelt (Num. 32:1; 2 Kon. 3:4).
Het valt niet moeilijk zich voor te stellen, dat
het toneel, ons in Johannes 10 beschreven,
in de nabijheid dezer poort heeft plaats ge-
vonden. Jezus zag de schapen binnengaan; en naar
Zijne gewoonte Zijn onderwerp vastknoopende
aan wat Hij onder Zijne oogen zag gebeuren,
zeide Hij: 'Ik ben de deur der schapen' of
'Ik ben de schaapsport.' Zij was de voor-
naamste uitgang der stad tegen het oosten.
Jezus moest gedurig door deze poort in- en
uitgaan.

Aan haar is de herinnering verbonden van
Zijn uitgang naar den Olijberg op den avond
van Zijn gevangenne, vermoedelijk Donder-
dag 6 April des jaars 30.
HOOGWERK.

Buitenland

Duitsland. De Pruisische lands-
kerk vrij!

De Pruisische landskerk is vrij!
Den 8ten Juli 1920 heeft de volksvertegen-
woordiging van Pruisen de drie wetten die
door de jongste Generale Synode aangenomen
waren, bij de derde lezing goedgekeurd. Dit
besluit werd met alle stilte, bijna zonder dat er
over gedebatteerd werd, aangenomen. Daardoor
heeft men in Pruisen verkregen wat men 'scheiden
van Staat en Kerk' noemt. De kerk kan
nu, vrij en onafhankelijk van de staat, hare
zaken behartigen. Wel blijven de oude kerkbe-
sturen hunne functien uitoefenen, maar slechts
zoo lang als de nieuwe Kerkenordening ont-
worpen en van kracht geworden is. Op de
samenstelling der besturen oefent de Staat nog
alijd gelijk te voren zijn invloed uit. Maar dit
zal nog maar korten tijd duren; weldra is het
overgangstijdeperk voorbij.

Laat ons hopen dat de Pruisische landskerk
van hare vrijheid een Godverheerlijkend gebruik
maken zal.

N.-Amerika. The Forward Movement.
Terugging der Zondagsschool.
De Protestantse Kerken der nieuwe wereld
zijn in het jaar 1919 slechts met 56,000 leden
vermeerderd, terwijl van 1907 af de toename
bijna 800,000 per jaar was. Men schrijft dit toe
aan het feit, dat tengevolge van den oorlog
de kerken niet geregeld werden bevestigd, terwijl
ook de griep-epidemie vele slachtoffers eischte.

Doch de oorzaak ligt dieper. Ook in Amerika
zijn teekenen te over, welke getuigen van
afval van den dienst des Heeren en van tuchte-
loosheid bij het opkomend geslacht.
Het is bekend welk een groote plaats de
Zondagsschool in het Christelijk leven van
Amerika inneemt. Nu wordt medegedeeld dat er
in 1919 10,537 Zondagsscholen met drie en een
half miljoen leerlingen minder waren dan in
1918. Vroeger hadden de Zondagsscholen der
nieuwe wereld 19 miljoen leerlingen, nu nog
meer dan 15 miljoen, terwijl berekend is dat slechts
25 procent van de knaapen, die de Zondagsschool
bezoeken, tot belijdenis des geloofs komen.

Deze cijfers geven een treurigen indruk, en
des te meer wij de Amerikaanse kerken in de
laatste jaren velerlei gebreken hebben in het
werk gesteld om de Zondagsscholen tot meer-
der bloei te brengen, ook door het onderwijs
meer boeiend te maken. Daarin schijnen
de Engelse Zondagsscholen het best geslaagd
te zijn, daar deze slechts een verlies van 3
procent hebben te betreuen.

Over het algemeen moet getuigd, dat er groote
ijver ontwikkeld wordt om den teruggang te
stuiten.
Men arbeidt om de opgroeiende jeugd voor
verwildering te bewaren. Ook onder de studen-
ten wil men werken. De Presbyteriaanse kerk
stelde reeds eenige predikanten aan, die aan
10 Staatsscholen en Universiteiten zich uitslui-
tend hebben te wijden aan de geestelijke ver-
zorging van studenten, en dergelijke plannen
worden reeds lang ook in Duitsland overwoogen.
In Amerika heeft de Presbyteriaanse kerk
vele z.g. 'Centres', bestaande uit Kapellen,
Verenigingshuizen, Hospitalen enz. voor de
aandoerende jongelingschap gesticht.

Toen de kinderen Israëls aan de Rode Zee
gelegerd waren en de Egyptenaars het begon-
nen werk der bevrijding wilden teniet doen,
sprak de Heere tot Mozes: 'Zeg den kinderen
Israëls, dat zij voorttrekken. Dit woord is in
de Geref. Kerk der Vereenigde Staten het parool
geworden van de z.g. 'voorwaarts-beweging'
(Forward Movement). Men heeft deze gekarakter-
iseerd als een vereenigd voortschrijden der
gansche Gereformeerde Kerk in het vervullen
van hare volledige roeping tegenover de geheele
wereld. Ruimer, grooter kan het haast niet.

Te onkenken is niet, dat de Gereformeerde
Kerken in gunstigen toestand verkeerden om op
het Godsdienschtig leven der nieuwe wereld in
te werken. Van de 200 Kerken die in Amerika
gevonden worden, hebben slechts 16 een grooter
aantal leden dan zij. Zij zijn daar het talrijkst,
waar de bevolking het dichtst en de rijkdom
het grootst is, namelijk in de Midden-Atlantische
Staten, en van daar breiden zij zich straalvormig
uit juist in die richtingen, waarin de groote
spoorbanen liggen. Dit werkt kerkelijken arbeid
in de hand. Toch heeft de Gereformeerde Kerk
tot hertoe hare volle kracht nog niet ontwik-
keld. Dit zal nu door de 'voorwaarts-beweging'
geschieden.

Hoe is deze beweging ontstaan? Zij is uit
den wereldloof geboren. Door hem zijn de
treurige toestanden en verhoudingen onder de
zoo genaamde Christen-naties aan het licht ge-
komen. Hoe machtig heerscht de zonde nog
trots de zoo gezegen Christelijke beschaving!
Hoe gering is de Christelijke invloed op het
politieke nationale leven! Het is in de Christen-
heid droevig gesteld. De genucht niet toefte
het, gebelstven verkort, huisgodsdienstfeesten
verdwijnen. Meer dan ooit brengt de toestand
waarin de wereld verkeert, een roepstem
tot de Christelijke Kerk om zich in de kracht
Gods aan te grijpen voor Gods zaak, voor den
strijd des geloofs. De Christelijke Kerk heeft
ernstig boete te doen en zich te verootmoedigen.
Zij heeft de haar verleende gaven en krachten
niet met die trouw gebruikt, als 't had moeten
geschieden. Men moet daarom niet anderen de
schuld van dezen treurigen toestand aanwijzen;

men heeft zich zelf te beschuldigen, en ook
is het noodig de teekenen der tijden te verstaan
en dan voorwaarts te trekken.
Op grond van dit alles riep de in Maart 1919
te Altona vergaderde algemeene Synode de
'Voorwaartsbeweging' in het leven.
Op deze synode werd aangenomen dat men
de volgende doeleinden zou nastreven:

1. Het verdiepen van het innerlijk leven der
kerk.
2. Het verruimen van haren blik ook voor
hare belangen.
3. De verhooging van haar werkkraft.
4. Het wekken van het bewustzijn dat men
reniteester is zoolvel van zijn geestelijke gaven
als van zijn stoffelijke goederen.
5. De eisch aan mannen en vrouwen om
vrijwillig te dienen.
6. Het wekken van de overtuiging, dat men
geroepen is alle levensverhoudingen onder Chris-
telijken invloed te brengen.
7. Het aankweken van den geest van saam-
hoorigheid en samenwerking onder de protes-
tantsche kerken in Amerika.

De Synode benoemde een commissie om dit
plan te verwezenlijken. De leiders zijn over-
tuigd dat allereerst het geestelijke leven in de
Kerken tot nieuwe ontplooiing komen moet.
Zij drongen daarom aan op het houden van de
zoo erg verwaarloosde huisgodsdienstfeesten.
Ook stichtten zij een gebedsbond. Gedrukte
gebeden werden rondgedeeld, die tot het rechte
bidden aenleiding moesten geven. Ook verspreidde
men kaarten, die men had te onderteekenen,
waardoor men zich tot het doen van voorbeden
verplichtte.

De Commissie wierp zich vooral op het 4de
punt, het wekken van het bewustzijn van het
reniteesterschap, om daardoor den arbeid der
kerk in de uit- en inwendige zending, voor het
onderwijs, voor de pers en voor het onderhou-
den der predikanten tot meerdere ontwikkeling
te brengen. Voor den arbeid der 5 volgende
jaren zou een som van 27 miljoen gulden noodig
zijn. Voor den arbeid in Turkije, Japan en
China verlangde de commissie ruim zeven mil-
joen. Voor inwendige zending wil men een
kleine zeven miljoen uitgeven. Deze zending
heeft ten doel gemeenten te stichten en te
ondersteunen, tot zij zelfs in staat zijn in de
kosten van haar eredienst te voorzien. Een
10 miljoen zal noodig zijn voor opleiding van
predikanten en voor andere instellingen van
onderwijs. Met anderhalf miljoen zullen de
Zondagsscholen versterkt worden. Voor predi-
cantstractementen, weduwen, pensioenen enz.
zijn drie miljoen gulden uitgetrokken.

Voor al dien arbeid meent men een schare
van 259 personen in dienst te moeten stellen.
Hoe zal men deze vinden? Men hoopt dat ze
verkegen zullen worden als het geestelijk peil in
de kerken verhoogd wordt, dan komen ze van
zelf. En het geld? Einde Mei l.l. was al twee
derden van de gevraagde som bijeen.

In een volgend nummer hopen wij mede te
deelen, welke critiek er over deze beweging
uitgebracht is.

Gemengd Nieuws.

Godsdienstige toestand in Duitsland. In een
Engelsch Christelijk blad lezen wij omtrent den
Godsdienstigen toestand in Duitsland, het volgende:
'In een brief heeft Dr. Th. Haarbeck van het
Johannicum te Barmen — een opleidingschool voor
Evangelisten — het volgende medegedeeld: Ik
verheug mij dat gij belang stelt in het Christelijk
leven van Duitsland. Gode zij dank, ben ik in
staat mededeelingen te doen, die over het geheel
genomen tot dank stemmen. Terwijl groote Kon-
inkrijken van deze wereld ineenstorten, spruit het
Koninkrijk Gods als in een lente uit in groen en
bloesem. Er is honger in het land, niet alleen
naar brood, maar ook naar het Woord van God.
Onze Evangelisten vinden overal gepeente deuren
en volle kerken, en veel heilgeerten. Sedert
den oorlog, hebben onderscheidene begraafde en
geloofige jongelieden zich bij onze school ange-
meld, zoodat zich 28 broeders voorbereiden voor
Christelijken arbeid. Onze toekomst is geheel in
Gods hand. Wij hebben nog nooit zoo geheel in
het geloof geleefd als tegenwoordig. Onze uitga-
ven zijn viermaal grooter dan vóór den oorlog,
maar tot hertoe heeft ons nog niets ontbroken'.
Dit is bejubelend. Maar angstwekkend is het
feit, dat in de Pruisische provincie Brandenburg
in 1919 ruim 80,000 personen een afscheidsbrief
gaven aan de Evangelische kerk; slechts 1449 per-
sonen voegden zich bij haar.

Een eigenaardige Godsdienstfeestering. Een predi-
kant te Liverpool deelde mede, dat hij zijn gemeente
het geheele Evangelie van Johannes heeft voorge-
lezen, welke voorlesing afgewisseld werd door het
zingen van 'hymnes' en gebeden. Na gedurende
die uur het verhaal van Jezus' omwandeling op
aarde, eindigend met zijn kruisiging, gehoord
te hebben, werd de gemeente genoodigd des Heeren
Avondmaal te vieren. 'Na het verhaal van de
Opstanding gelezen te hebben, besloten met een
lofsang op den verzenen Heiland, gaat men naar
huis met een gevoel van geestelijke vernieuwing',
verzekert de Liverpoolse predikant. En dat geld
en zooveel meer, ook eenige honderd duizenden
als honorarium voor den prediker, kwam er Daarna
is Sunday aan het werk gegaan om de leening, die
het aan de Vereenigde Staten mogelijk moest
maken zich in den groeten wereldoorlog te werpen,
te doen slagen. Het was de 'Vrijheidsleening'. De
Vereenigde Staten moesten er aan medewerken om
de volken te bevrijden van het gehate Duitse
Militarisme. Wat werd Sunday utbundig toege-
juicht, als hij den Duitschen Keizer met scheld-
woorden te lijf ging! Doch er kwam kentering in
de publieke opinie. Daardoor, zoo stellen wij het
ons voor, zijn de papieren van Billy Sunday
gedaald. En zoo verklaren wij, dat hij zich leende
tot een actie tegen Volvira, door de weduwe van
Dowie op touw gezet. Deze actie komt in een
eigenaardig licht te staan, wanneer men weet dat
deze vrouw ook tegen haar man geageerd heeft,
toen deze nog in 'Zion' de leiding had.

Strijd in Zion. In Onse Toekomst wordt gemeld,
dat de weduwe van Dowie van Los Angeles Billy
Sunday heeft verzocht om haar te helpen in de
groote opwekkingscampagne, welke zij in de
Independent Church in Zion City Ill, nabij Chi-
cago, van plan is te houden. Het doel der Cam-
pagne is om Wilbur Glenn Voliva, die na Dowie's
doel leider was van Zion City, te verdrijven. Zij
houdt Voliva voor een bedrieger, die niet de leer
van Dowie verkondigt. De opwekking zou 6
beginnen. Billy Sunday, de bekende Evangelist, zou
daarvoor gedurende twee dagen een meeting hou-
den. Het is opmerkelijk dat Billy Sunday zich
voor zulk kleiner werk leenen wil. Vroeger deed
hij alles zoo grootscheeps. Zijn campagnes in de
een of andere groote stad duurden steeds een
paar maanden. De tent die daarvoor gebruikt werd,
en zooveel meer, ook eenige honderd duizenden
als honorarium voor den prediker, kwam er Daarna
is Sunday aan het werk gegaan om de leening, die
het aan de Vereenigde Staten mogelijk moest
maken zich in den groeten wereldoorlog te werpen,
te doen slagen. Het was de 'Vrijheidsleening'. De
Vereenigde Staten moesten er aan medewerken om
de volken te bevrijden van het gehate Duitse
Militarisme. Wat werd Sunday utbundig toege-
juicht, als hij den Duitschen Keizer met scheld-
woorden te lijf ging! Doch er kwam kentering in
de publieke opinie. Daardoor, zoo stellen wij het
ons voor, zijn de papieren van Billy Sunday
gedaald. En zoo verklaren wij, dat hij zich leende
tot een actie tegen Volvira, door de weduwe van
Dowie op touw gezet. Deze actie komt in een
eigenaardig licht te staan, wanneer men weet dat
deze vrouw ook tegen haar man geageerd heeft,
toen deze nog in 'Zion' de leiding had.

WINCKEL.

Officiële Berichten.

Vrije Universiteit.

Door de regelingcommissie der jaarvergadering
te Haarlem waren de Kerken uitgenoodigd een

Prof. Fabius.
icht aan den jubi-
p zijn veertig-jarig
en waardeering te
cht hem geschon-
laag aan de Vrije
arbeiden en thans
: hoogleeraar is,
af met haar ver-
die Prof. Fabius
d, is geen gemak-
len stond hij er
ridische faculteit
Reeds dat eischte
kracht. En dan
oit opgesloten in
zich met groote
de zaak gegeven
en Amsterdam aan
de gekwijld. Vru-
schonk hij daarbij
diewerk dat vooral
nis getuigde. En
t na zulk een inge-
lijke werkkraft nog
om op zijn hoogen
verbinden met het
ad van State. Aan
ij steeds voor zijn
en bestreden
ing van de juiste
e hier wel niet te
steeds een warm
erkelijk leven en
hij ook daar met
n in het kerkelijk
maar hij wist ook
wekken voor de
e uit 't juk der
st waren.
ris, die nog met
s deelneemt, vele
ogen en hem de
ns arends.
Dr. H. H. K.